

ΕΟΔΥ

Οδηγίες εκ του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Λοιμώξεων (ECDC)

ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Διαχείριση της Δημόσιας Υγείας ατόμων που ήρθαν σε επαφή με κρούσματα COVID-19 συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών υγείας στην Ελλάδα

28 Φεβρουαρίου 2020

Δεδομένα

Εξαιτίας της ραγδαίας εξέλιξης της επιδημιολογικής κατάστασης σε σχέση με την επιδημία ίωσης που προκαλεί ο νέος κορωνοϊός 2019 (COVID-19), τα Κράτη Μέλη της ΕΕ τώρα αναθεωρούν όχι μόνο τη διαχείριση των περιστατικών αλλά και τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν τους ανθρώπους που είχαν έρθει σε επαφή με πρόσφατα διεγνωσμένα περιστατικά («επαφές»). Το παρόν εγχειρίδιο μπορεί να αναγνωστεί παράλληλα με την οδηγία του ΠΟΥ “Home care for patients with suspected novel coronavirus (2019-nCoV) infection presenting with mild symptoms and management of contacts” [1].

Στόχος του εγχειριδίου

Το παρόν έχει στόχο να παρέχει τις αρχές διαχείρισης των ατόμων που ήρθαν σε επαφή με κρούσματα COVID-19, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών υγείας.

Σκοπός διαχείρισης των επαφών

Ο σκοπός διαχείρισης των επαφών με κρούσματα COVID-19 είναι:

- Να αναγνωρισθούν οι συμπτωματικές επαφές το συντομότερο δυνατό προκειμένου να απομονωθούν και να αντιμετωπιστούν κατάλληλα και,
- Να διευκολυνθεί ο έγκαιρος εργαστηριακός διαγνωστικός έλεγχος

Ορισμός

Ο άνθρωπος «επαφή», ως προς τον COVID-19, είναι ένα άτομο που δεν παρουσιάζει συμπτώματα, που μπορεί να έχει (ή να μην έχει έρθει σε επαφή) με περιστατικό νοσούντος ατόμου από τον COVID-19. Ο κίνδυνος μόλυνσης εξαρτάται από το ποσοστό έκθεσης στον ιό, το οποίο με τη σειρά του θα καθορίσει τον τρόπο παρακολούθησης. Για να αποφασισθεί το ποσοστό έκθεσης χρειάζεται συγκεκριμένη διερεύνηση από το προσωπικό της δημόσιας υγείας.

1. Υψηλού κινδύνου έκθεση (στενές επαφές*)

- Άτομο που διαμένει στον ίδιο χώρο με το κρούσμα COVID-19
- Άτομο που είχε απευθείας φυσική επαφή με το κρούσμα COVID-19 (π.χ. μέσω χειραψίας)
- Άτομο που ήρθε σε επαφή χωρίς προστατευτικό εξοπλισμό με μολυσματικές εκκρίσεις του κρούσματος COVID-19 (π.χ. να βρισκόταν σε μικρή εμβέλεια όταν ο ασθενής έβηξε, να ήρθε σε επαφή με χρησιμοποιημένα χαρτομάντηλα χωρίς να φοράει προστατευτικά γάντια)
- Άτομο που είχε πρόσωπο με πρόσωπο επαφή με κρούσμα COVID-19 και σε απόσταση ≤ 2 μέτρων περισσότερο από 15'
- Άτομο που βρέθηκε σε κλειστό χώρο (π.χ. αίθουσα διδασκαλίας, αίθουσα συνεδριάσεων, αίθουσα αναμονής σε νοσοκομείο κλπ) με κρούσμα COVID-19 για 15' ή περισσότερα και σε απόσταση ≤ 2 μέτρων

- Εργαζόμενος στον τομέα της υγείας ή άλλο άτομο που παρείχε φροντίδα σε κρούσμα COVID-19 χωρίς να χρησιμοποιήσει τα συνιστώμενα μέτρα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ) ή σε περιστατικό βλάβης ΜΑΠ
- Άτομο σε καμπίνα αεροσκάφους που καθόταν σε απόσταση δύο θέσεων (προς κάθε κατεύθυνση) από ένα κρούσμα COVID-19, συνταξιδιώτες ή προσωπικό παροχής φροντίδας και μέλη πληρώματος καμπίνας στο τμήμα του αεροσκάφους που καθόταν ο ασθενής (εάν η σοβαρότητα των συμπτωμάτων ή οι κινήσεις του κρούσματος υποδηλώνουν μεγαλύτερο ποσοστό έκθεσης, όλοι οι επιβάτες στο συγκεκριμένο τμήμα του αεροσκάφους μπορεί να θεωρηθούν στενές επαφές).

2. Χαμηλού κινδύνου έκθεση (τυχαία επαφή)

- Άτομο(α) που βρέθηκε σε κλειστό χώρο με το κρούσμα COVID-19 για λιγότερο από 15' ή σε απόσταση μεγαλύτερη των 2 μέτρων
- Άτομο(α) που είχε πρόσωπο με πρόσωπο επαφή με κρούσμα COVID-19 σε απόσταση μικρότερη των 2 μέτρων αλλά λιγότερο από 15'
- Συνταξιδιώτες του κρούσματος COVID-19 σε άλλα μέσα μεταφοράς

Η μεγαλύτερη διάρκεια επαφής αυξάνει την πιθανότητα μετάδοσης. Το διάστημα των 15' είναι αυθαιρέτως επιλεγμένο για πρακτικούς λόγους. Ανάλογα την αποτίμηση του εκάστοτε κινδύνου, το προσωπικό Δημόσιας Υγείας μπορεί να εκτιμήσει ότι χρειάζεται να επεκτείνει την ιχνηλάτηση των επαφών και τη διαχείριση των ατόμων που ήρθαν σε επαφή για συντομότερο διάστημα με το περιστατικό που εξετάζεται.

Εργαζόμενοι στον χώρο της υγείας

Οι επαγγελματίες υγείας που περιθάλπουν ασθενείς με COVID-19 σε νοσοκομεία της ΕΕ/ΕΟΚ θα πρέπει να είναι καταγεγραμμένοι και να παρακολουθούνται σύμφωνα με τα επιχειρησιακά πρωτόκολλα / διαδικασίες της χώρας που εργάζονται. Εξαιτίας του υψηλού κινδύνου μετάδοσης που σχετίζεται με την εργασία σε χώρους παροχής υγείας και, σύμφωνα με τις συστάσεις άλλων οργανισμών, προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα για τους επαγγελματίες υγείας:

Επαφή χωρίς προφύλαξη χωρίς ΜΑΠ (υψηλού κινδύνου)

- Ενεργητική επιτήρηση για 14 ημέρες για την περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων
- Αποχή από την εργασία για 14 ημέρες μετά την τελευταία έκθεση στον ιό

Επαφή με προφυλάξεις κάνοντας χρήση του συνιστώμενου ΜΑΠ:

- Οικειοθελής παρακολούθηση από τον ίδιο τον επαγγελματία και οικειοθελής κατ' οίκον περιορισμός σε περίπτωση που παρουσιαστούν συμπτώματα αναπνευστικού
- Δεν συνιστάται αποχή από την εργασία εκτός εάν εμφανιστούν συμπτώματα

Διαχείριση επαφών επιβεβαιωμένου κρούσματος COVID-19

Αμέσως αφότου επιβεβαιωθεί κάποιο κρούσμα, τα επόμενα βήματα είναι:

- Αναγνώριση και καταγραφή των επαφών. Απόφαση και ορισμός ποια άτομα θα θεωρηθούν επαφές, ανάλογα με το ιστορικό κινήσεων του κρούσματος
- Ιχνηλάτηση επαφών και εκτίμηση (π.χ. επικοινωνία με τα πρόσωπα επαφής και εκτίμηση κινδύνου)
- Διαχείριση επαφών και επαναξιολόγηση (π.χ. ενημέρωση, καθοδήγηση, επαναξιολόγηση – αυτό περιλαμβάνει και εξετάσεις εάν ενδείκνυται)
- Παρακολούθηση των επαφών από την ομάδα αντιμετώπισης της επιδημίας

Παρακολούθηση των επαφών

Στο διάγραμμα 1 είναι ο αλγόριθμος διαχείρισης των επαφών και τα αντίστοιχα βήματα.

Ανάλογα με την περίπτωση, οι αρχές Δημόσιας Υγείας μπορούν να αποφασίσουν ή να εφαρμόσουν περαιτέρω περιορισμούς (π.χ. οικειοθελή απομόνωση του ατόμου ή αποφυγή συναναστροφής).

Η ιχνηλάτηση και η διαχείριση επαφών βασίζονται στις γνώσεις που διαθέτουμε μέχρι τώρα, η οποία μπορεί να αλλάξει. Παραθέτονται:

- Πρόσφατες μελέτες υποδεικνύουν ένα μέσο διάστημα επώασης του SARS-CoV-2 στις 5 - 6 ημέρες, έως 14 ημέρες. Μία πρόσφατη μελέτη επιβεβαίωσε πως είναι συνετό να υπολογίζουμε την περίοδο επώασης έως τουλάχιστον 14 μέρες.
- Ένα περιστατικό θεωρείται περισσότερο μεταδοτικό όταν εμφανίζει συμπτώματα, αλλά θα μπορούσε να είναι μεταδοτικό και στην ασυμπτωματική φάση. Δεν γνωρίζουμε το ποσοστό των ασυμπτωματικών κρουσμάτων, ούτε τον ακριβή ρόλο που παίζουν στη μετάδοση του SARS-CoV-2.
- Η μετάδοση θεωρείται ότι γίνεται κυρίως μέσω του αναπνευστικού με σταγονίδια. Δεν είναι ξεκάθαρο εάν ο ιός μπορεί να μεταδοθεί αερογενώς ή μέσω κοπρανοστοματικής οδού.
- Για τους επαγγελματίες υγείας συνιστώνται επιπρόσθετα μέτρα προστασίας εξαιτίας φαινομένων συχνής μετάδοσης σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας. Μελέτη από 138 κρούσματα στο Νοσοκομείο Zhongnan στη Wuhan, διαπιστώνει ενδονοσοκομειακή μετάδοση σε 40 (26%) εργαζόμενους στον χώρο της υγείας και 17 (12,3%) νοσηλευόμενους ασθενείς.

Κύρια βήματα για τη διαχείριση επαφών

Επαφές υψηλού κινδύνου:

- Ενεργητική επιτήρηση από τις αρχές Δημόσιας Υγείας για ένα διάστημα 14 ημερών μετά την τελευταία έκθεση στον κίνδυνο
- Καθημερινή παρακολούθηση για την διαπίστωση συμπτωμάτων COVID-19, όπως πυρετός (υψηλός ή χαμηλός), βήχας ή δύσπνοια
- Οδηγία να αποφύγουν τις κοινωνικές επαφές
- Οδηγία να αποφύγουν τα ταξίδια
- Θα πρέπει να παραμένουν διαθέσιμοι για ενεργητική επιτήρηση

Επαφές χαμηλού κινδύνου:

- Οδηγία να παρακολουθούν από μόνοι τους την πιθανή εμφάνιση συμπτωμάτων COVID-19, όπως πυρετός (υψηλός ή χαμηλός), βήχας ή δύσπνοια για διάστημα 14 ημερών μετά την τελευταία έκθεσή τους στον κίνδυνο
- Οι αρχές Δημόσιας Υγείας μπορεί να παράσχουν επιπλέον οδηγίες ανάλογα με την κάθε περίπτωση

Οι επαφές, άσχετα αν η έκθεσή τους θεωρείται υψηλού ή χαμηλού κινδύνου, θα πρέπει άμεσα να απομονώνονται εθελοντικά και να επικοινωνούν με τις υπηρεσίες υγείας σε περίπτωση που εμφανιστεί κάποιο σύμπτωμα εντός 14 ημερών από την τελευταία έκθεσή τους στον κίνδυνο. Εάν δεν εμφανιστεί κανένα σύμπτωμα εντός 14 ημερών από την τελευταία έκθεσή τους στον κίνδυνο, το άτομο δεν θεωρείται πλέον πιθανό να νοσήσει από τον COVID-19.

Οι αρχές Δημόσιας Υγείας μπορεί να τροποποιήσουν τις ανωτέρω κατευθυντήριες και να τις εφαρμόσουν ανάλογα με την εκτίμηση κινδύνου κάθε περιστατικού και των επαφών του

Σχεδιάγραμμα 1: Αλγόριθμος διαχείρισης επαφών πιθανού ή επιβεβαιωμένου κρούσματος COVID-19

